

ABC ADVIES 2009/04

Brussel, 25 juni 2009

ADVIES 2009/04

**SOCIALE VERZEKERING IN GEVAL VAN FAILLISSEMENT EN
UITBREIDING VAN DEZE VERZEKERING**

In navolging van artikel 200 van de programmawet van 22 december 2008¹, heeft de Minister van KMO, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid, Mevrouw Sabine LARUELLE, aan het Algemeen Beheerscomité, overeenkomstig artikel 110, §1, van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, gevraagd een advies uit te brengen inzake de uitbreiding van de sociale verzekering in geval van faillissement naar gevallen van gedwongen stopzetting.

Artikel 200 van de programmawet van 22 december 2008 heeft artikel 18, § 3*bis* van het koninklijk besluit nr. 38 als volgt aangevuld:

"De Koning kan, bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad, en onder de voorwaarden die Hij bepaalt, alle nuttige maatregelen nemen om de in het vorige lid bedoelde verzekering uit te breiden tot de zelfstandigen die door omstandigheden onafhankelijk van hun wil gedwongen worden de zelfstandige activiteit stop te zetten en zonder enig inkomen, noch vervangingsinkomen komen te staan."

De memorie van toelichting van de programmawet verduidelijkt in dat verband dat:

- de sociale verzekering in geval van faillissement in dat kader bij koninklijk besluit uitgebreid zou kunnen worden tot de gevallen van gedwongen stopzetting, waarbij de zelfstandige zonder inkomen, noch vervangingsinkomen komt te staan en dat
- een werkgroep zal onderzoeken in welke mate deze verzekering zal worden uitgebreid tot gevallen van overmacht (zoals een brand, een allergie of een natuurramp) waardoor de zelfstandige onmogelijk zijn activiteit kan voortzetten en zonder inkomen komt te staan.

Het Comité heeft tijdens de behandeling van de adviesvraag gemeend om van deze gelegenheid gebruik te maken om zich eveneens te buigen over mogelijke

¹ B.S. van 29 december 2008

verbeteringen van de wetgeving inzake de sociale verzekering in geval van faillissement.

Uit de discussie in de schoot van het Comité is gebleken dat de sociale verzekering in het geval van faillissement en in het geval van een gedwongen stopzetting van activiteit beiden deel uitmaken van eenzelfde verzekering, dat in het kader van dit advies "overbruggingsrecht" genoemd is. Het betreft immers een recht dat de zelfstandige in een faillissement of bij een gedwongen tijdelijke stopzetting van zijn professionele activiteit toelaat om van een vergoeding te genieten in afwachting van het hervatten van zijn activiteit, het herstellen van de geleden schade of de verandering van professionele activiteit.

Daarom slaat het huidig advies op:

- ~~de uitbreiding van de sociale verzekering in het geval van faillissement naar~~.....
gevallen van gedwongen stopzetting, en
- een verbetering van de wetgeving betreffende de sociale verzekering in geval van faillissement.

A. De sociale verzekering in geval van "gedwongen stopzetting"

Tijdens zijn werkzaamheden heeft het Comité de gevallen, de voorwaarden en de modaliteiten onderzocht waarbij een sociale verzekering in geval van gedwongen stopzetting zou kunnen ingesteld worden, en wat deze verzekering dekt. De mogelijke kost werd eveneens bepaald.

A.1. Gevallen van gedwongen stopzetting

Het Comité heeft een lijst gemaakt van een aantal gevallen die tot een gedwongen stopzetting zouden kunnen leiden. Daarbij heeft het zich gebaseerd op:

- De wet van 12/07/1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurramp,
- de wetgeving betreffende de tijdelijke werkloosheid, alsook
- de nota's aan de fondsen die een uitstel van betaling van de bijdragen mogelijk maken.

Het Comité heeft eveneens rekening gehouden met bepaalde moeilijke gezondheidstoestanden waarin een zelfstandige en zijn gezin zich zouden kunnen bevinden.

In dat kader heeft het een lijst gemaakt van gevallen waarbij een zelfstandige recht zou kunnen hebben op een verzekering in geval van gedwongen stopzetting:

1. De gevallen voorzien in het artikel 2 van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen;
2. De technische ongevallen (brand, overstromingen, ongevallen met een vervoermiddel, gaslek, grote vervuiling, ...);
3. De materiële gevolgen² van een ernstig misdrijf (aanslag, overval, ...);
4. De gezondheidsproblemen van de zelfstandige wanneer er geen andere sociale dekking bestaat (bvb. een allergie aan bakkersbloem);
5. Het overlijden van een echtgenoot;
6. De palliatieve zorgen voor een familielid;
7. De sluiting van een bedrijf met een grote impact op de zelfstandige;
8. De stakingen en de Lock out van een klant of een leverancier en
9. Het feit dat een bedrijf gerund door zelfstandigen "op hoge leeftijd" niet meer leefbaar is.

Het Comité is zich ervan bewust dat al die situaties pijnlijk zijn voor de betrokken zelfstandigen en vaak kunnen leiden tot een stopzetting van activiteit.

Het was evenwel van oordeel dat de sociale verzekering in geval van gedwongen stopzetting zich in eerste instantie zou moeten beperken tot de gevallen voorzien in artikel 2 van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade

² Andere gevolgen, zoals fysische of psychologische trauma's vallen onder de ziekte- en invaliditeitsverzekering

veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen, technische ongevallen en de materiële gevolgen van een ernstig misdrijf³.

De gezondheidsproblemen van de zelfstandigen zijn even belangrijk als de gevallen die in de vorige paragraaf vermeld zijn.

Het Comité meent evenwel dat deze situaties geregeld kunnen worden door de invaliditeitsverzekering. Vanuit deze optiek heeft het Comité op 14 mei 2009⁴ een brief geschreven aan het Beheerscomité van de uitkeringsverzekering voor zelfstandigen van de Dienst voor uitkeringen van het RIZIV

- om het ABC te informeren over de precieze situatie van de zelfstandigen die hun activiteit moeten stopzetten omwille van gezondheidsredenen zonder gedekt te zijn door de ziekte- en invaliditeitsverzekering, en
- opdat hij zou onderzoeken in welke mate na de periode van primaire arbeidsongeschiktheid een dekking zou kunnen toegekend worden aan deze personen in het kader van een ziekte- en invaliditeitsverzekering.

Het spreekt vanzelf dat indien er voor het ogenblik geen oplossing gevonden wordt, de gevallen met betrekking tot de gezondheidsproblemen van de zelfstandigen, waarbij er geen andere sociale dekking bestaat (bijvoorbeeld een allergie aan bakkersbloem), zouden moeten opgenomen worden in het toepassingsgebied van de verzekering gedwongen stopzetting.

Het meent dat de oplossingen in geval van:

- overlijden van de echtgenoot zouden kunnen gevonden worden in bijvoorbeeld de wezenbijslag, het overlevingspensioen of ook in het "Familieplan voor de zelfstandigen" van Minister Laruelle indien geen enkel recht op een overlevingspensioen wordt geopend, en;
- palliatieve zorgen zouden kunnen gevonden worden in het "Familieplan voor de zelfstandigen".

A.2. Voorwaarden voor de gedwongen stopzetting:

Tijdens zijn werkzaamheden heeft het Comité een lijst opgesteld van de mogelijke voorwaarden die vervuld zouden moeten zijn om te genieten van de sociale verzekering in geval van "gedwongen stopzetting". Een aantal voorwaarden zijn op de sociale verzekering in geval van faillissement⁵ geïnspireerd, andere zijn specifiek voor de sociale verzekering in geval van gedwongen stopzetting.

Het voorstel van mogelijke voorwaarden is het de volgende:

³ Het betreft een zwaar misdrijf waardoor roerende of onroerende goederen die nodig zijn voor het uitoefenen van een professionele activiteit onbruikbaar geworden zijn.

⁴ Een kopie van de brief en het antwoord zijn opgenomen in bijlage 1

⁵ Zoals voor de sociale verzekering in geval van faillissement zouden er verschillende voorwaarden bestaan om aanspraak te kunnen maken op de financiële vergoeding en het behoud van rechten (zie punt A.4. Waaruit bestaat de sociale verzekering in geval van gedwongen stopzetting).

- ❖ Voorwaarden geïnspireerd op de sociale verzekering in geval van faillissement:
 - *Voorwaarden om aanspraak te maken op de financiële vergoeding*
 - zijn hoofdverblijfplaats in België hebben;
 - in de voorafgaande periode verzekeringsplichtig zijn in het sociaal statuut van de zelfstandigen (meer bepaald tijdens het kwartaal van de gedwongen stopzetting en gedurende de drie hieraan voorafgaande kwartalen);
 - in de voorafgaande periode de bijdragen verschuldigd zijn als hoofdberoep, en
 - geen beroepsbezigheid uitoefenen of geen vervangingsinkomen genieten, vanaf de dag die volgt op de gedwongen stopzetting. Deze voorwaarde dient gerelativeerd te worden door een onderdeel van het punt B.5. ("Verenigbaarheid tussen een korte activiteit en de toekenning van de sociale verzekering in geval van faillissement") en omdat een stopzetting van 15 dagen de toekenning van een vergoeding van 1 maand mogelijk zou maken.
 - *Bijkomende voorwaarden om aanspraak te maken op het behoud van rechten*
 - geen beroepsactiviteit uitoefenen of zich niet in een toestand bevinden die rechten op een rustpensioen opent, en
 - geen rechten op uitkeringen genieten in een verplicht stelsel van pensioen, van gezinsbijslag en van ziekte- en invaliditeitsverzekering, sector gezondheidszorgen, minstens gelijkwaardig aan deze van het sociaal statuut van de zelfstandigen, uit hoofde van de activiteit of van een gewezen activiteit van de echtgenoot.
- ❖ Specifieke voorwaarden voor de sociale verzekering gedwongen stopzetting :
 - gedwongen zijn zijn professionele activiteit stop te zetten, gedurende ten minste 15 opeenvolgende kalenderdagen.
 - De stopzetting moet in eerste instantie het gevolg zijn van één van de 3 gevallen (eventueel 4); vermeld onder punt A.1, en
 - niet zelf verantwoordelijk zijn voor de stopzetting.

Gedurende zijn werkzaamheden heeft het Comité er sterk op aangedrongen dat de verzekering betreffende de gedwongen stopzetting een residuair recht is. Bijgevolg is het genot van een sociale zekerheidsuitkering voor dezelfde schade van een Belgisch of buitenlands sociaal zekerheidsstelsel, of een tussenkomst van een verzekeringsmaatschappij of een Fonds, een belemmering voor de toekenning van de verzekering in geval van gedwongen stopzetting.

Tenslotte meent het Comité dat de vennootschapsmandatarissen niet mogen uitgesloten worden van de sociale verzekering in geval van gedwongen stopzetting.

A.3. Modaliteiten voor de toekenning

Tijdens zijn werkzaamheden heeft het Comité nagedacht over de modaliteiten voor een toekenning van de verzekering voor gedwongen stopzetting.

Gezien het specifieke karakter van de sociale verzekering in geval van gedwongen stopzetting, stelt het Comité voor dat de zelfstandige die gedwongen is zijn activiteit stop te zetten, zijn aanvraag om aanspraak te maken op die verzekering binnen de 15 kalenderdagen bij z'n sociaalverzekeringsfonds zou moeten indienen.

Wanneer de aanvraag na deze termijn wordt ingediend zouden de rechten pas geopend worden vanaf de datum van de aanvraag, en niet vanaf de datum van de gebeurtenis. Bovendien zouden in dit geval ook de rechten voor de eerste maand maar toegekend kunnen worden op basis van het rapport van de inspectiediensten van het RSVZ (zie verder).

Uit bekommernis voor snelheid⁶ en efficiëntie meent het Comité dat de vaststelling van de gebeurtenis in een eerste fase zou kunnen verschaft worden door gemeentelijke of provinciale instanties (bijvoorbeeld de politie of de Commissie voor de schade aan teelten).

In dit kader zou de zelfstandige die gedwongen is zijn activiteit stop te zetten zijn aanvraag aanvullen met de attestering van de gemeentelijke of provinciale autoriteiten en een verklaring op eer volgens dewelke de stopzetting ten gevolge van een gebeurtenis, vermeld in punt A.1. tenminste 15 kalenderdagen zal duren.

Door middel van deze aanvraag zou de zelfstandige aanspraak kunnen maken op een vergoeding van één maand in het kader van de verzekering wegens gedwongen stopzetting.

Indien de zelfstandige van oordeel is dat hij aanspraak maakt op de verzekering wegens gedwongen stopzetting voor een periode van meer dan één maand, dan zou hij dat aan het fonds samen met de eerste aanvraag aangeven. Wanneer het fonds deze eerste aanvraag ontvangt, zou het deze aanvraag overmaken aan het RSVZ, samen met de stukken die door de zelfstandige bezorgd zijn. Het Instituut zou dan, binnen de maand volgend op de ontvangst van de aanvraag, een inspecteur ter plaatse sturen. De inspecteur zou een rapport opstellen waarin hij de gedwongen stopzetting vaststelt evenals de waarschijnlijke duur ervan. Dit zou hij overmaken aan het fonds.

Op basis van dit rapport zou het fonds de vergoedingen blijven betalen gedurende de aangegeven periode.

De zelfstandige, die een verlenging van de toegekende periode wenst, zou een tweede aanvraag moeten indienen bij zijn fonds, voor het einde van de toegekende periode.

De zelfstandige zou zijn fonds van elke hervatting van de activiteit op de hoogte moeten brengen.

⁶ Het van kracht worden van koninklijke besluiten tot vaststelling van natuurrampen kan veel tijd in beslag nemen.

A.4. Uit wat bestaat de sociale verzekering

De sociale verzekering "gedwongen stopzetting" zou, zoals de sociale verzekering in geval van faillissement bestaan uit:

- een maandelijks vergoeding, gelijk aan het minimumpensioen, en
- het openen van rechten inzake de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, sector van de geneeskundige verzorging, en inzake gezinsbijslagen.

Het Comité wenst dat de wetgever verder zou gaan en vraagt op termijn de volgende voorstellen te ontwikkelen:

- a) de vrijstelling of de gelijkstelling van één kwartaal voor iedereen die meer dan twee maanden gedwongen is zijn activiteit stop te zetten;
- b) het behoud van rechten op pensioen voor de personen die van de sociale verzekering voor gedwongen stopzetting genieten.⁷;
- c) zowel in het kader van de sociale verzekering in geval van gedwongen stopzetting als in geval van faillissement voorzien dat de duur van de toekenning zou afhangen van de duur van de beroepsactiviteit van de persoon die er het genot van heeft, en
- d) voorzien dat de periodes opsplitsbaar en beperkt in de tijd zouden zijn, rekening houdend met de toegekende periodes in het kader van de sociale verzekering in het geval van faillissement.

De punten c) en d) zijn uitgewerkt in het gedeelte over de sociale verzekering in geval van faillissement (zie punt B.1 en B.2).

A.5. Mogelijke kosten.

In het kader van haar werkzaamheden heeft het Comité, met de hulp van het actuariaat van de DG Zelfstandigen van de FOD sociale zekerheid, een raming gemaakt van de mogelijke kost van een dergelijke uitbreiding van de faillissementsverzekering naar de natuurrampen:

⁷ Het actuariaat van de DG Zelfstandigen van de FOD Sociale Zekerheid heeft de kostprijs van een dergelijke maatregel "in een stabiele periode" geschat op 299.880 € (toekenning van de sociale verzekering gedwongen stopzetting voor een vaste termijn) en op 260.560 € (toekenning van de sociale verzekering gedwongen stopzetting waarbij de duur afhangt van de periode van beroepsactiviteit - zie infra). De details van de berekening zijn bijgevoegd in bijlage 2.

Aantal schadegevallen ⁸:

Totaal vanaf 1993	Grootte orde in euro		
	(1)		(2)(3)
aantallen	>10.000,-	>30.000,-	>50.000,-
professionele schade	533	169	91
landbouwschade	2.420	578	244
bosbouwschade	211	49	36
Jaarlijks			
aantallen	>10.000,-	>30.000,-	>50.000,-
professionele schade	36	11	6
landbouwschade	161	39	16
bosbouwschade	14	3	2
Gemiddeld totaal per jaar ⁽⁴⁾	211	53	24

- (1) voor 'landbouwschade' en 'bosbouwschade' werd de schijf >9000,- euro gebruikt
 (2) voor 'landbouwschade' werd de schijf >51.000, euro gebruikt
 (3) voor 'bosbouwschade' betreft het de bovencategorie > 42.000,- euro
 (4) gemiddeld over 15 jaar

Geraamde kostprijs:

Totaal	1 Kwartaal	2 Kwartalen	4 kwartalen
158 gevallen (1 kwartaal)	648.116		
29 gevallen (2 kwartalen)	118.958	237.916	
24 gevallen (1 jaar)	98.448	196.996	393.792

Totaal: 1.279.824 €

Details van de berekening zijn opgenomen in bijlage 3.

⁸ Referentie: Etudes statistiques des calamités depuis 1993. G. Pletinckx, FOD Binnenlandse zaken, oktober 2008.

B. Verbetering van de wetgeving betreffende de sociale verzekering in geval van faillissement

Tijdens zijn werkzaamheden heeft het Comité opgemerkt dat een aantal verbeteringen aangebracht zouden kunnen worden aan de huidige sociale verzekering in geval van faillissement. Het gaat over:

- de toekenning van de sociale verzekering in geval van faillissement op grond van de duur van de activiteit,
- de mogelijkheid om meerdere keren in aanmerking te kunnen komen voor de faillissementsverzekering door niet gebruikte periodes uit te putten,
- een verbetering van de aanvraag- en toekenningsprocedures van de faillissementsverzekering,
- een betere professionele integratie van de personen die een faillissementsverzekering krijgen,
- de verenigbaarheid tussen een korte activiteit en de toekenning van een faillissementsverzekering en
- de mogelijkheid om pensioenrechten te openen.

B. 1. Vergoeding op grond van de duur van de activiteit.

Tijdens zijn werkzaamheden heeft het Comité erover nagedacht om de duur van de toekenning van de faillissementsverzekering te laten afhangen van de duur van de beroepsactiviteit van de persoon die er recht op heeft.

Bijvoorbeeld:

Periode gedurende dewelke een beroepsactiviteit uitgeoefend werd	Duur van de vergoeding
<10 jaar (<40 kwartalen onderwerping)	6 maanden
<20 jaar (<80 kwartalen onderwerping)	9 maanden
<30 jaar (<120 kwartalen onderwerping)	1 jaar
<40 jaar (<160 kwartalen onderwerping)	1,5 jaar
40 jaar of meer (160 kwartalen onderwerping of meer)	2 jaar

Zoals gepreciseerd in punt A.4, zouden de toegekende periodes in het kader van de sociale verzekering in het geval van faillissement beperkt zijn in functie van de periodes die toegekend zijn voor de sociale verzekering in geval van gedwongen stopzetting. Aldus zou een zelfstandige met 15 jaar beroepsactiviteit in hoofdberoep, en die 5 maanden recht gehad heeft op de sociale verzekering in geval van faillissement, voor maximaal 4 maanden recht hebben op de sociale verzekering in geval van gedwongen stopzetting.

Het verbinden van de toekenningsduur van de sociale verzekering in geval van faillissement met de duur van de beroepsactiviteit werd geschat op⁹ :

⁹ De gedetailleerde schatting is opgenomen in bijlage 4

- als men vertrekt van de hypothese dat alle maanden van de sociale verzekering in het geval van faillissement opgenomen worden:
 - 3.676.586,55 € het eerste jaar, en
 - 3.918.998,85 € het tweede jaar op kruissnelheid.

- als men vertrekt van de hypothese dat vanaf de 12^e maand, 75% van de maanden van de sociale verzekering in geval van faillissement opgenomen worden (zoals nu het geval is):
 - 3.502.546,95 € het eerste jaar, en
 - 3.684.356,18 € het tweede jaar op kruissnelheid.

Er dient opgemerkt dat de kostprijs van deze schatting gemaakt is op basis van cijfers voor 2008¹⁰. Gezien de stijging van het aantal faillissementen voor 2009, zou de schatting naar boven moeten herzien worden.

Deze maatregel zou bijgevolg een besparing betekenen aangezien uit de cijfers van de begrotingsramingen waarover het Comité beschikt blijkt dat de realisaties 2008 van de verzekering 4.101.669 € bereikt hebben en er voor de begroting 2009 een bedrag van 6.409.748 € voorzien is. De besparing die bereikt wordt door dit systeem zou kunnen aangewend worden ter financiering van de sociale verzekering gedwongen stopzetting.

B.2. Mogelijkheid om meerdere keren van de faillissementsverzekering gebruik te maken door niet gebruikte perioden uit te putten

Momenteel wordt de sociale verzekering in geval van faillissement slechts een keer toegekend. Bovendien kan de persoon die de faillissementsverzekering slechts gedurende een deel van de periode genoten heeft tijdens welke hij recht heeft op die verzekering (momenteel 1 jaar), de niet-gebruikte periode niet "uitputten".

Deze laatste maatregel moedigt de zelfstandige niet aan om snel een zelfstandige activiteit te hervatten. Daarom pleit het Comité voor de mogelijkheid om "niet gebruikte perioden van de faillissementsverzekering uit te putten" binnen de beperkingen van punt B.1.

B.3. Verbetering van de aanvraag- en toekenningsprocedures van de faillissementsverzekering

Het Comité wenst een verbetering van de aanvraag- en toekenningsprocedures van de faillissementsverzekering en meer bepaald:

- een verlenging met één kwartaal van de termijn om de sociale verzekering in geval van faillissement in te dienen¹¹,
- een snellere toekenning van de vergoeding en

¹⁰ Het betreft een raming die gemaakt is op grond van enerzijds gegevens van het RSVZ over het aantal toekenningen van de sociale verzekering in geval van faillissement, en anderzijds gegevens van GRAYDON over het aantal faillissementen volgens de leeftijd van het bedrijf (zuivere loopbaan zelfstandigen).

¹¹ Momenteel moet de aanvraag gebeuren voor het einde van het kwartaal dat volgt op dat waarin het faillissement werd uitgesproken of, voor het einde van het kwartaal dat op de stopzetting volgt in geval van duidelijk onvermogen.

- een betere informatie voor de zelfstandige, meer bepaald door de curatoren, over hun rechten terzake¹².

Er zou bovendien een oplossing moeten gevonden worden voor personen die hun activiteit hebben stopgezet voorafgaand aan het faillissementsvonnis

B.4. Betere professionele integratie van de personen die de faillissementsverzekering krijgen

Het Comité is voorstander van een betere activering en een betere professionele reïntegratie van de personen die een faillissementsverzekering krijgen. In dat kader zouden een aantal maatregelen samen met de gewesten (die terzake bevoegd zijn) onderzocht kunnen worden.

B.5. Verenigbaarheid tussen een korte activiteit en de toekenning van de faillissementsverzekering

Sinds kort kan men in een bepaalde maand geen sociale verzekering in geval van faillissement meer krijgen indien men in die maand een vervangingsinkomen ontvangt of indien men werkt, ook al is dit slechts voor een dag.

Het Comité meent dat die maatregel de zelfstandige niet aanzet om een nieuwe activiteit (als werknemer of als zelfstandige) te herbeginnen en gaat dus in tegen de ondernemingszin.

Het Comité wenst dan ook een versoepeling van die maatregel zodat, onder bepaalde voorwaarden, een korte activiteit verenigbaar wordt met het genot van de sociale verzekering in geval van faillissement.

B.6. Opening van pensioenrechten

Het Comité heeft zich gebogen over de mogelijkheid voor personen die aanspraak maken op een sociale verzekering in geval van faillissement om rechten te openen inzake het rustpensioen. Deze vraag is doorverwezen naar het vervolg van de werkzaamheden van het Comité op de Vergaderreeks over de bijdragen.

De kostprijs van dergelijke maatregel werd voor een stabiele periode geschat op:

- 874.092 € in een systeem van toekenning van de faillissementsverzekering voor een "vaste" periode, en
- 743.820 € in een systeem waarbij de duur afhangt van de perioden van zelfstandige activiteit.

De gedetailleerde berekening is opgenomen in bijlage (bijlage 5).

¹² In dit kader zou het eveneens mogelijk zijn om een informatiecampagne te organiseren over de faillissementsverzekering (bijvoorbeeld op het moment waarop de voorgestelde wijzigingen van kracht zouden worden)

C. Besluiten

Zoals reeds gezegd werd in het advies 2008/07 van 20 november 2008 is het Comité voorstander om de sociale verzekering in geval van faillissement uit te breiden tot de gedwongen stopzettingen. Deze nieuwe verzekering zou natuurlijk moeten aangepast worden aan de specifieke kenmerken van de gedwongen stopzetting, en rekening houden met de verbeteringen die voorgesteld worden voor de sociale verzekering in geval van faillissement.

Deze nieuwe verzekering, die deel uitmaakt van een meer algemeen recht, het overbruggingsrecht genoemd in het kader van dit advies, zou in een eerste fase uitgebreid worden tot de gevallen voorzien in artikel 2 van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen, technische ongevallen, de gevolgen van een zwaar misdrijf en eventueel de gezondheidsproblemen van zelfstandigen wanneer geen andere dekking bestaat.

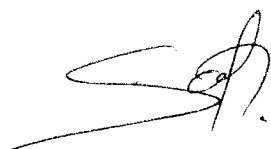
Het spreekt voor zich dat het Comité voorstander is van een uitbreiding op termijn van de verzekering in geval van gedwongen stopzetting in functie van de beschikbare budgettaire middelen.

Het is ook voorstander om de huidige sociale verzekering in geval van faillissement te verbeteren. Volgens het Comité moet die verbetering via een reeks wijzigingen gebeuren. In dat kader stelt het voor:

- de vervanging van het huidige systeem door een vergoeding waarvan de toekenningsduur zou afhangen van het aantal gepresteerde jaren als zelfstandige in hoofdberoep,
- de mogelijkheid om meerdere keren aanspraak te kunnen maken op de verzekering door niet gebruikte perioden uit te putten,
- een verbetering van de procedures,
- een betere professionele integratie van de personen die een faillissementsverzekering krijgen,
- een verenigbaarheid met een korte activiteit, en
- een reflectie over de mogelijkheid om pensioenrechten te openen.

Het Comité spreekt ook de wens uit om geraadpleegd te worden wanneer de regels en de modaliteiten aangaande deze bepalingen uitgewerkt worden door de Koning.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 25 juni 2009,

Muriel GALERIN
Secretaris

Anne VANDERSTAPPEN
Voorzitter

BIJLAGEN

Minute

COMITE GENERAL DE GESTION
POUR LE STATUT SOCIAL
DES TRAVAILLEURS INDEPENDANTS
Créé par la loi du 30 décembre 1992

Comité de gestion de l'assurance indemnités
des travailleurs indépendants du Service
des indemnités de l'INAMI - A l'attention de
M. Daniel Appeltant, Président
Avenue de Tervueren, 211
1150 Bruxelles

Bruxelles, le 14 Mai 2009

Concerne : Extension de l'assurance sociale en cas de faillite aux cas de cessations forcées d'activité – Cessation due à un problème de santé de l'indépendant lorsqu'aucune couverture n'existe.

Monsieur le Président,

L'article 200 de la loi programme du 22 décembre 2008 a complété l'article 18, § 3bis de l'arrêté royal n° 38 comme suit :

« Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres et selon les conditions déterminées par Lui, prendre toutes les mesures utiles en vue d'étendre l'assurance [sociale en cas de faillite] visée à l'alinéa précédant aux indépendants qui sont forcés de cesser leur activité pour des raisons indépendantes de leur volonté et qui se retrouvent sans aucun revenu, ni revenu de remplacement. ».

Pour rappel, l'assurance sociale en cas de faillite se compose actuellement d'une indemnité financière égale à la pension minimum et d'une "assimilation" (sauf en matière de pension). Son octroi est limité à un an.

Pour illustrer les cas de cessations forcées, les travaux parlementaires "prennent" le cas du boulanger qui après des années d'activité est affecté par une allergie à la farine, qui l'empêche de poursuivre son activité indépendante. Cette personne n'entre, en effet, pas en ligne de compte pour l'allocation d'incapacité de travail (invalidité), ni pour l'allocation prévue par le Fonds des Maladies professionnelles.

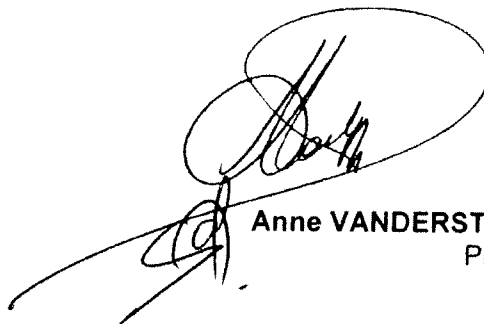
La Ministre des PME, des Indépendants, de l'Agriculture et de la Politique scientifique, Madame Sabine LARUELLE a demandé au Comité général de gestion pour le statut social des indépendants de rendre un avis en ce qui concerne cette extension de l'assurance sociale en cas de faillite.

Lors de ses travaux, le Comité a examiné différentes situations dans lesquelles l'assurance sociale en cas de faillite pouvait être étendue aux cas de cessations forcées d'activité. Parmi ces situations se trouvait celle du travailleur indépendant qui est dans un état de santé tel qu'il doit cesser son activité tout en n'ayant aucune autre couverture sociale (par exemple, un boulanger de 55 ans allergique à la farine qui se voit contraint d'arrêter son activité).

Dans ce cadre et afin d'éclairer le Comité général de gestion sur la situation actuelle, je vous saurais gré :

- de l'informer sur la situation exacte des indépendants qui doivent cesser leurs activités pour des raisons de santé sans être couverts par l'assurance maladie invalidité (qu'en est-il par exemple, de la situation d'un indépendant âgé affecté par une allergie et qui ne peut reprendre son activité) et
- d'examiner au sein du Comité de gestion de l'assurance indemnités dans quelle mesure une couverture pourrait être accordée à ces personnes dans le cadre de l'assurance maladie-invalidité.

D'avance, je vous remercie et vous prie de croire, Monsieur le Président, à l'assurance de ma considération distinguée.

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and strokes, positioned above the printed name and title.

Anne VANDERSTAPPEN
Président

RIZIV

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

Aan mevrouw VANDERSTAPPEN
Voorzitter van het Beheerscomité voor het sociaal
statuut der zelfstandigen
Jan Jacobsplein 6

1000 BRUSSEL

DIENT VOOR UITKERINGEN
Reglementering

Correspondent : Leo Verwilghen
Adviseur
Tel.: 02 739 76 53 **Fax :** 02 739 76 05
E-mail : Leo.Verwilghen@riziv.fgov.be
Onze referte : 221/LVW/44/12685

Uw brief van : 14-5-2009

Uw referte :

Brussel,

- 3 05 2009

Voorstel tot uitbreiding van de sociale faillissementsverzekering in geval van gedwongen stopzetting van de activiteit in gevolge een gezondheidsprobleem - Afwezigheid van dekking van risico.

Geachte Mevrouw,

Het Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen wenst een toelichting over de situatie van een zelfstandige in het kader van de arbeidsongeschiktheidsverzekering wanneer de betrokkene zijn activiteit heeft moeten stopzetten ingevolge een specifiek gezondheidsprobleem. Hierbij wordt verwezen naar de bakker die ingevolge een allergie voor meel zijn beroepsactiviteit niet meer kan uitoefenen.

Artikel 19 van het K.B. van 20.7.1971 (houdende instelling van een uitkeringsverzekering en een moederschapsverzekering ten voordele van de zelfstandigen en van de meewerkende echtgenoten) bepaalt de voorwaarden waaronder een zelfstandige gerechtigde arbeidsongeschikt erkend kan worden tijdens het eerste jaar van arbeidsongeschiktheid ("primaire arbeidsongeschiktheid"; de adviserend geneesheer van het ziekenfonds is bevoegd om zich tijdens dit jaar uit te spreken over een eventuele erkenning). Hiertoe is vereist dat de betrokkene wegens letsels of functionele stoornissen een einde heeft moeten stellen aan het volbrengen der taken die verband houden met zijn beroepsbezigheid als zelfstandige en die hij uitoefende vóór de aanvang van zijn arbeidsongeschiktheid. Bovendien mag de betrokkene geen andere beroepsbezigheid uitoefenen, ongeacht de hoedanigheid.

Tijdens dit eerste jaar wordt de arbeidsongeschiktheid van de betrokkene dus getoetst aan zijn normale beroepsbezigheid als zelfstandige (referentieberoep). Als de betrokkene ingevolge letsels of functionele stoornissen deze activiteit niet meer kan uitoefenen, kan de betrokkene dus arbeidsongeschikt erkend worden. De bakker die ingevolge een meelallergie zijn activiteit niet meer kan uitoefenen, kan dus principieel arbeidsongeschikt erkend worden (en de betrokkene oefent geen andere beroepsbezigheid meer uit).

Artikel 20 van het K.B. van 20.7.1971 bepaalt de voorwaarden waaronder een zelfstandige gerechtigde arbeidsongeschikt erkend kan worden vanaf het tweede jaar van arbeidsongeschiktheid (tijdvak van invaliditeit; de Geneeskundige raad voor invaliditeit van de Dienst voor uitkeringen moet zich uitspreken over een eventuele erkenning van de invaliditeit).

De betrokkene moet vooreerst verder blijven voldoen aan de voorwaarden van artikel 19. Bovendien moet de betrokkene ook ongeschikt beschouwd kunnen worden om het even welke beroepsbezigheid uit te oefenen die hem billijkerwijze opgelegd zou kunnen worden inzonderheid rekening houdend met zijn stand, zijn gezondheidstoestand en zijn beroepsopleiding.

Vanaf het tijdvak van invaliditeit wordt de categorie van referentieberoepen dus uitgebreid om de arbeidsongeschiktheid van de betrokkene te evalueren. In concreto zal men dus rekening houden met alle beroepen die de betrokkene billijkerwijze zou kunnen uitoefenen, rekening houdend met zijn beroepservaring (vroeger uitgeoefende beroepen), het onderwijs en de opleidingen die hij gevolgd heeft. Deze mogelijkheden moeten afgetoetsd worden aan de gezondheidssituatie van de betrokkene.

Hernemen we de situatie van de bakker. Wanneer vastgesteld wordt dat de betrokkene op basis van de voormelde criteria nog een ander beroep of beroepen zou kunnen uitoefenen dan zijn beroepsbezigheid als zelfstandige, zal de betrokkene dus niet in invaliditeit kunnen treden.

Voor deze categorie van zelfstandigen is het belangrijk, wanneer zij arbeidsongeschikt erkend worden (primaire ongeschiktheid) zo snel mogelijk na te gaan of zij niet in aanmerking kunnen komen om een herscholing te volgen. Op basis van een beroepsherscholing zouden zij nieuwe beroepscompetenties kunnen verwerven die hen moeten toelaten een andere activiteit uit te oefenen dan hun zelfstandige beroepsactiviteit. Het begrip herscholing kan ruim geïnterpreteerd worden, en kan zo wel slaan op een voorafgaand beroepsoriënteringsonderzoek, een theoretische vorming, als op het verwerven van praktijkervaring.

De adviserend geneesheer van het ziekenfonds heeft hierin een centrale taak en zou concrete mogelijkheden moeten onderzoeken met de betrokkene.

De adviserend geneesheer kan dan een aanvraag voor goedkeuring van het programma inzake beroepsherscholing indienen bij de Hoge commissie van de Geneeskundige raad voor invaliditeit (de Hoge commissie neemt deze bevoegdheid vanaf 1.7.2009 over van het College van Geneesheren-directeurs van de Dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV). Bij goedkeuring worden de kosten van de opleiding ten laste genomen door de uitkeringsverzekering.

Tijdens de volledige periode van herscholing (dat over een langere periode kan lopen) wordt de betrokkene verder arbeidsongeschikt beschouwd en kan de betrokkene dus verder arbeidsongeschiktheidsuitkeringen ontvangen.

We kunnen u nog melden dat we uw brief, samen met dit antwoord, zullen voorleggen aan het Beheerscomité van de uitkeringsverzekering voor zelfstandigen (vergadering van maandag 15.6.2009).

Hoogachtend

Pierre De Craene
Wvd. Directeur-generaal

Daniel Appeltant
Voorzitter

BIJLAGE II / ANNEXE II

SPF Sécurité sociale
DG Indépendants
Actuariat

Le 18/05/2009

Cessation forcée – Ouverture du droit à la pension

Nombres

Le nombre de cessations forcées suite à une calamité naturelle est de 211.

Compte tenu que,

- d'une part, 80% des pensionnés ont droit à la pension minimum tous régimes confondus et 20% ont une pension proportionnelle ;
- d'autre part, 65% ont le taux isolé et 35% ont le taux ménage,

ce nombre se répartit comme suit.

nombre	ménage	isolé
pension proportionnelle	15	27
pension minimum	59	110
	74	137
		211

Montants

On suppose, que comme pour l'assurance « faillite », la durée de la couverture pour la cessation forcée serait, en moyenne, égale à 9 mois.

Pour ceux qui n'ont pas droit à la pension minimum (pas 2/3 de carrière)

On calcule que le paiement d'une année de cotisation sur un revenu professionnel moyen de 17.090 € (4 x 993,84 €) ouvrirait en pension un droit à 1/45ème de pension égal à

201,52 € pour un ménage, et

161,21 € pour un isolé

Le paiement de 3 trimestres de telles cotisations ouvrirait le droit à un montant de pension annuel égal à

201,52 € x 9/12 = 151,13 € pour un ménage, et

161,21 € x 9/12 = 120,91 € pour un isolé

Pour ceux qui ont droit à la pension minimum (2/3 de carrière)

1/45ème de pension correspond à un montant annuel de pension égal à

323,58 € pour un ménage, et

245,50 € pour un isolé

Comme l'assurance couvre en moyenne 9 mois, ces montants sont réduits à
242,69 € pour un ménage, et
184,12 € pour un isolé

On a le schéma suivant :

montant (€)	ménage	isolé
pension proportionnelle	151,13	120,91
pension minimum	242,69	184,12

Incidence financière

Chaque année, 211 personnes supplémentaires s'ajouteront au système et l'incidence financière en matière de pension est estimée à 299.880 € en période stationnaire.

L'incidence sera progressive au fur et à mesure des entrées en pension.

On aura :

2015 : 13.328 €

2020 : 59.976 €

2025 : 133.280 €

2030 : 206.584 €

2035 : 266.560 €

A partir de 2040 : 299.880 € (période stationnaire)

A. Laurent
Actuaire

BIJLAGE II / ANNEXE II

SPF Sécurité sociale
DG Indépendants
Actuariat

Le 18/05/2009

Cessation forcée – Ouverture du droit à la pension Nouveau système

Le nombre de cessations forcées suite à une calamité naturelle est de 211.

Il est proposé un nouveau système dans lequel la durée d'octroi de l'assurance « faillite » dépendrait de la durée de l'activité professionnelle exercée par la personne qui en bénéficie. Ainsi

Durée pendant laquelle une activité professionnelle a été exercée	Durée de l'allocation
Moins de 10 ans (moins de 40 trimestres d'assujettissement)	6 mois
Moins de 20 ans (moins de 80 trimestres d'assujettissement)	9 mois
Moins de 30 ans (moins de 120 trimestres d'assujettissement)	1 an
Moins de 40 ans (moins de 160 trimestres d'assujettissement)	1,5 an
A partir de 40 ans (plus de 160 trimestres d'assujettissement)	2 ans

Le cumul entre l'assurance sociale en cas de faillite et l'assurance sociale cessation forcée serait limité à ces durées

Comme nous connaissons la répartition des cas de faillite en fonction de la durée de l'activité indépendante, on calcule la durée moyenne assurée par l'assurance en cas de faillite. Elle serait dans ce nouveau système estimée à **8 mois**.

Nous supposons que les cas de cessations forcées sont répartis comme les cas de faillite en fonction de la durée de l'activité comme indépendant.

Nombres

Le nombre de cessations forcées suite à une calamité naturelle est de 211.

Compte tenu que,

- d'une part, 80% des pensionnés ont droit à la pension minimum tous régimes confondus et 20% ont une pension proportionnelle ;
- d'autre part, 65% ont le taux isolé et 35% ont le taux ménage,

ce nombre se répartit comme suit.

nombre	ménage	isolé
pension proportionnelle	15	27
pension minimum	59	110
	74	137
		211

Montants

Dans le nouveau système, la couverture serait en moyenne de 8 mois.

Pour ceux qui n'ont pas droit à la pension minimum (pas 2/3 de carrière)

On calcule que le paiement d'une année de cotisation sur un revenu professionnel moyen de 17.090 € ouvrirait en pension un droit à 1/45ème de pension égal à
201,52 € pour un ménage, et
161,21 € pour un isolé

L'assimilation pour 8 mois ouvrirait le droit à un montant de pension annuel égal à
201,52 € x 8/12 = 134,34 € pour un ménage, et
161,21 € x 8/12 = 107,47 € pour un isolé

Pour ceux qui ont droit à la pension minimum (2/3 de carrière)

1/45ème de pension correspond à un montant annuel de pension égal à
323,58 € pour un ménage, et
245,50 € pour un isolé

Comme l'assurance couvre en moyenne 8 mois, ces montants sont réduits à
215,72 € pour un ménage, et
163,67 € pour un isolé

On a le schéma suivant :

montant (€)	Ménage	isolé
pension proportionnelle	134,34	107,47
pension minimum	215,72	163,67

Incidence financière

Chaque année, 211 personnes supplémentaires s'ajouteront au système et l'incidence financière en matière de pension est estimée à 260.656 € en période stationnaire.

L'incidence sera progressive au fur et à mesure des entrées en pension.

On aura :

2015 : 11.848 €

2020 : 53.316 €

2025 : 118.480 €

2030 : 183.644 €

2035 : 236.960 €

A partir de 2040 : 260.656 € (période stationnaire)

A. Laurent

B. Actuaire

BIJLAGE III

Schatting van de kosten : sociale verzekering gedwongen stopzetting in geval van een natuurramp

1. Toelage

Natuurramp	aantal	Duur van de toelage:											
		1 maand	2 maand	3 maand	4 maand	5 maand	6 maand	7 maand	8 maand	9 maand	10 maand	11 maand	1an
Schade >10.000 € en ≤ 30.000 €	158	163.688	327.376	491.064									
Schade >30.000 € en ≤ 50.000 €	29	30.044	60.088	90.132	120.176	150.220	180.264						
Schade > 50.000 €	24	24.864	49.728	74.592	99.456	124.320	149.184	174.048	198.912	223776	248.640	273.504	298.368

De vergoeding in de tabel bedraagt 1.036 € (ofwel het gemiddelde van het bedrag van het minimumpensioen met last op 1 mei 2009 -1.178,09 €- en zonder last -893,81 €-)

De vertrekhypothese is dat het aantal personen die schade geleden hebben van:

- meer dan 10.000 € en minder of gelijk aan 30.000 € vergoed zullen worden door de sociale verzekering gedwongen stopzetting gedurende 3 maanden, en
- meer dan 30.000 € en minder of gelijk aan 50.000 € vergoed zullen worden door de sociale verzekering gedwongen stopzetting gedurende 6 maanden, en
- meer dan 50.000 € vergoed zullen worden door de sociale verzekering gedwongen stopzetting gedurende 12 maanden.

Er is geen rekening gehouden met de band tussen de duur van de activiteit en de duur van de toekenning van de vergoeding

2. Behoud van rechten

Behoud van rechten	Aantal gedwongen stopzettingen	1 kwartaal	2 kwartalen	3 kwartalen	4 kwartalen
Schade > 10.000 € en ≤ 30.000 €	158	157.052			
Schade > 30.000 € en ≤ 50.000 €	29	28.826	57.652		
Schade > 50.000 €	24	23.856	47.712	71.568	95.424

Het verlies aan bijdragen zal lager zijn, aangezien deze personen in de praktijk hun activiteit na enige tijd zouden stopgezet hebben. De gemiddelde bijdrage wordt geschat op 994 € per kwartaal.

3. Totaal (Kost vergoeding + behoud van rechten op maximum 1 jaar)

Total	1m	2m	1 K	4m	5m	2 K	7m	8m	3 K	10m	11 m	1 jaar
158 gevallen (1 kwartaal)	163.688	327.376	648.116									
29 gevallen (2 kwartalen)	30.044	60.088	118.958	149.002	179.046	237.916						
24 gevallen (1 jaar)	24.864	49.728	98.448	123.312	148.176	196.996	221.760	246.624	295.344	320.208	345.072	393792

Total : **1.279.824 €**

BIJLAGE IV

Simulatie: kost faillissementsverzekering naar leeftijd van falende ondernemingen ^{1 2}

Jaar X

Onderneming: lft in jaren	duur vergoeding maanden	aantal bedrijven (berekende verdeling)	aanvragen aantal	toekenning aantal	bedrag vergoedingen euro/maand	max. bedrag per jaar	bedrag aan 75 % voor 12m en meer
< 10 jaar	6	5.240	403	295	305.605,25	1.833.631,50	1.833.631,50
< 20 jaar	9	2.181	168	123	127.421,85	1.146.796,65	1.146.796,65
< 30 jaar	12	506	38	27	27.970,65	335.647,80	251.735,85
< 40 jaar	18	337	26	19	19.683,05	236.196,60	177.147,45
40 jaar of meer	24	169	13	10	10.359,50	124.314,00	93.235,50
Totalen		8.434		648	491.040,30	3.676.586,55	3.502.546,95

Jaar X + 1 en kruissnelheid, rekening houdend met cumulatie³

Onderneming lft in jaren	duur vergoeding maanden	bedrag vergoeding euro/maand	Max. bedrag per jaar	Cumulatieve telling	bedrag aan 75 % voor 12m en meer
< 10 jaar	6	305.605,25	1.833.631,50	1.833.631,50	1.833.631,50
< 20 jaar	9	127.421,85	1.146.796,65	1.146.796,65	1.146.796,65
< 30 jaar	12	27.970,65	335.647,80	335.647,80	251.735,85
< 40 jaar	18	19.683,05	236.196,60	354.294,90	265.721,18
40 jaar of meer	24	10.359,50	124.314,00	248.628,00	186.471,00
Totalen			3.676.586,55	3.918.998,85	3.684.356,18

Bestaand systeem

	aantal toegekend	Gemiddeld bedrag/maand	Totaal bedrag/maand	max bedrag per jaar	75% (9 maanden)
	474	1.036	491.040	5.892.484	4.419.363

¹ De simulatie is gebaseerd op gegevens van het RSVZ voor het totaal aantal aanvragen en toeekenningen enerzijds, en de proportionele verdeling (naar leeftijd van de onderneming) van het aantal gefaalde ondernemingen (gegevens van Graydon) anderzijds.

² De vergoeding in de tabel bedraagt 1.036 € (dit is het gemiddelde van het bedrag van het minimumpensioen met last (1.178,09 €) en zonder last (893,81 €)) op 1 mei 2009.

³ Aangezien de vergoeding toegekend is voor meer dan 12 maanden, heeft dat een weerslag op het totale bedrag van de vergoedingen, toegekend in het jaar dat volgt.

BIJLAGE V / ANNEXE V

SPF Sécurité sociale
DG Indépendants
Actuariat

Le 18/05/2009

Assurance en cas de faillite – Ouverture du droit à la pension

Nombres

En assurance faillite, le nombre d'octrois a évolué comme suit au cours de ces dernières années :

Année 2005 : 492 sur 707 demandes
Année 2006 : 428 sur 613 demandes
Année 2007 : 443 sur 640 demandes
Année 2008 : 474 sur 648 demandes

On constate que le nombre de faillite a augmenté de 25% au 1er trimestre 2009.

Nous estimons le nombre d'octrois en assurance faillite pour l'année 2009 à $474 \times 1,25 = 593$ que nous arrondissons à **600**.

Compte tenu que,

- d'une part, 80% des pensionnés ont droit à la pension minimum tous régimes confondus et 20% ont une pension proportionnelle ;
- d'autre part, 65% ont le taux isolé et 35% ont le taux ménage, ce nombre se répartit comme suit.

nombre	ménage	isolé
pension proportionnelle	42	78
pension minimum	168	312
	210	390
		600

Montants

L'assurance faillite est actuellement accordée pendant une année maximum.
En pratique, la durée moyenne de cette assurance est d'environ 9 mois.

Pour ceux qui n'ont pas droit à la pension minimum (pas 2/3 de carrière)

On calcule que le paiement d'une année de cotisation sur un revenu professionnel moyen de 17.090 € (4 x 993.84 €) ouvrirait en pension un droit à 1/45ème de pension égal à

201,52 € pour un ménage, et
161,21 € pour un isolé

Le paiement de 3 trimestres de telles cotisations ouvrirait le droit à un montant de pension annuel égal à
201,52 € x 9/12 = 151,13 € pour un ménage, et
161,21 € x 9/12 = 120,91 € pour un isolé

Pour ceux qui ont droit à la pension minimum (2/3 de carrière)

1/45ème de pension correspond à un montant annuel de pension égal à
323,58 € pour un ménage, et
245,50 € pour un isolé

Comme l'assurance couvre en moyenne 9 mois, ces montants sont réduits à
242,69 € pour un ménage, et
184,12 € pour un isolé

On a le schéma suivant :

montant (€)	ménage	isolé
pension proportionnelle	151,13	120,91
pension minimum	242,69	184,12

Incidence financière

Chaque année, 600 personnes supplémentaires s'ajouteront au système et l'incidence financière en matière de pension est estimée à 874.092 € en période stationnaire.

L'incidence sera progressive au fur et à mesure des entrées en pension.

On aura :

2015 : 38.004 €

2020 : 190.020 €

2025 : 418.044 €

2030 : 627.066 €

2035 : 798.084 €

A partir de 2040 : 874.092 € (période stationnaire)

A. Laurent
Actuaire

BIJLAGE V / ANNEXE V

SPF Sécurité sociale
DG Indépendants
Actuariat

Le 18/05/2009

Assurance en cas de faillite – Ouverture du droit à la pension Nouveau système

Il est proposé un nouveau système dans lequel la durée d'octroi de l'assurance « faillite » dépendrait de la durée de l'activité professionnelle exercée par la personne qui en bénéficie.

Ainsi

Durée pendant laquelle une activité professionnelle a été exercée	Durée de l'allocation
Moins de 10 ans (moins de 40 trimestres d'assujettissement)	6 mois
Moins de 20 ans (moins de 80 trimestres d'assujettissement)	9 mois
Moins de 30 ans (moins de 120 trimestres d'assujettissement)	1 an
Moins de 40 ans (moins de 160 trimestres d'assujettissement)	1,5 an
A partir de 40 ans (plus de 160 trimestres d'assujettissement)	2 ans

Le cumul entre l'assurance sociale en cas de faillite et l'assurance sociale cessation forcée serait limité à ces durées

Comme nous connaissons la répartition des cas de faillite en fonction de la durée de l'activité indépendante, on calcule la durée moyenne assurée par l'assurance en cas de faillite. Elle serait dans ce nouveau système estimée à **8 mois**.

Nous supposons que les cas de cessations forcées sont répartis comme les cas de faillite en fonction de la durée de l'activité comme indépendant.

Nombres

En assurance faillite, le nombre d'octrois a évolué comme suit au cours de ces dernières années :

Année 2005 : 492 sur 707 demandes

Année 2006 : 428 sur 613 demandes

Année 2007 : 443 sur 640 demandes

Année 2008 : 474 sur 648 demandes

On constate que le nombre de faillite a augmenté de 25% au 1er trimestre 2009.

Nous estimons le nombre d'octrois en assurance faillite pour l'année 2009 à $474 \times 1,25 = 593$ que nous arrondissons à **600**.

Compte tenu que,

- d'une part, 80% des pensionnés ont droit à la pension minimum tous régimes confondus et 20% ont une pension proportionnelle ;
- d'autre part, 65% ont le taux isolé et 35% ont le taux ménage,

ce nombre se répartit comme suit.

nombre	ménage	isolé
pension proportionnelle	42	78
pension minimum	168	312
	210	390
		600

Montants

L'assurance faillite est actuellement accordée pendant une année maximum. Dans le nouveau système, elle dépend de la durée de l'assujettissement. Elle serait en moyenne de 8 mois.

Pour ceux qui n'ont pas droit à la pension minimum (pas 2/3 de carrière)

On calcule que le paiement d'une année de cotisation sur un revenu professionnel moyen de 17.090 € ouvrirait en pension un droit à 1/45ème de pension égal à 201,52 € pour un ménage, et 161,21 € pour un isolé

L'assimilation pour 8 mois ouvrirait le droit à un montant de pension annuel égal à $201,52 \text{ €} \times 8/12 = 134,34 \text{ €}$ pour un ménage, et $161,21 \text{ €} \times 8/12 = 107,47 \text{ €}$ pour un isolé

Pour ceux qui ont droit à la pension minimum (2/3 de carrière)

1/45ème de pension correspond à un montant annuel de pension égal à 323,58 € pour un ménage, et 245,50 € pour un isolé

Comme l'assurance couvre en moyenne 8 mois, ces montants sont réduits à 215,72 € pour un ménage, et 163,67 € pour un isolé

On a le schéma suivant :

montant (€)	ménage	isolé
pension proportionnelle	134,34	107,47
pension minimum	215,72	163,67

Incidence financière

Chaque année, 600 personnes supplémentaires s'ajouteront au système et l'incidence financière en matière de pension est estimée à 743.820 € en période stationnaire.

L'incidence sera progressive au fur et à mesure des entrées en pension.

On aura :

2015 : 33.810 €

2020 : 152.145 €

2025 : 338.100 €

2030 : 524.055 €

2035 : 676.200 €

A partir de 2040 : 743.820 € (période stationnaire)

A. Laurent

Actuaire

Inhoudstafel

A. De sociale verzekering in geval van "gedwongen stopzetting"	3
A.1. Gevallen van gedwongen stopzetting	3
A.2. Voorwaarden voor de gedwongen stopzetting:	4
A.3. Modaliteiten voor de toekenning	6
A.4. Uit wat bestaat de sociale verzekering.....	7
A.5. Mogelijke kosten.	7
B. Verbetering van de wetgeving betreffende de sociale verzekering in geval van faillissement	9
B. 1. Vergoeding op grond van de duur van de activiteit.....	9
B.2. Mogelijkheid om meerdere keren van de faillissementsverzekering gebruik te maken door niet gebruikte perioden uit te putten	10
B.3. Verbetering van de aanvraag- en toekenningsprocedures van de faillissementsverzekering.....	10
B.4. Betere professionele integratie van de personen die de faillissementsverzekering krijgen	11
B.5. Verenigbaarheid tussen een korte activiteit en de toekenning van de faillissementsverzekering.....	11
B.6. Opening van pensioenrechten	11
C. Besluiten.....	12
Bijlagen	13